

PERSONEELSORGAAN

WILLEM SMIT & CO'S
TRANSFORMATORENFABRIEK N.V.
NIJMEGEN

Achteste Jaargang

No. 11

NOVEMBER

Versijnt
maandelijks

21 oktober 1959 was een dag, die in de Smit-geschiedenis niet licht zal worden vergeten. Een dag, die reeds weken tevoren voelbaar was, een dag die stratenmakers, schilders en wat al niet meer in het geweer bracht om het terrein een waardig aanzien te geven, want onze N.V. zou gastvrouw zijn van niet minder dan onze Koningin zelve en gepersonifieerd in haar zou dus het hele Nederlandse volk kennis komen nemen van hetgeen wij hier presteren.

Tegen het vastgestelde uur van aankomst vulden zich de trottoirs in onze omgeving met feestelijke kinderen, voorzien van oranje sjerpen, vlaggetjes en mutsen. Het zal waarschijnlijk wel juist zijn te veronderstellen, dat het merendeel kinderen van onze personeelsleden waren, die van dichtbij wilden zien hoe de koningin op de fabriek van papa zou worden verwelkomd. Op het terrein had zich het personeel van Draadfabriek en Ovenbouw opgesteld en werden de laatste maatregelen getroffen om alles zo glad mogelijk te

doen verlopen. Fotografen klommen op allerlei bordesjes en tussendakjes om een zo verheven mogelijk standpunt in te nemen en vooral niets te missen.

In de aula verzamelden zich de genodigden. Een gezelschap waarin, naar ik aanneem voor het eerst, de gehele Smit-gemeenschap in al zijn geledingen tezamen was. Want wie waren daar: allereerst de commissie van ontvangst gevormd door de voltallige raad van commissarissen: de heren A. Rutgers van der Loeff (president-commissaris), Prof. Ir. J. J. Broeze, Prof. Dr. Ir. H. G. Nolen, C. Pot, Prof. G. A. Ph. Weyer, en onze huidige directeur Ir. L. F. Otto, die als gastheer en rondleider van H. M. zou optreden.

Tot onze grote vreugde zagen wij ook de echtgenoten van de oprichters van onze N.V. in ons midden: Mevr. Roskopf en Mevr. Bergsma, voor wie dit bezoek toch nog wel een zeer bijzonder karakter moet hebben gedragen. Zij hebben hierin immers de erkenning kunnen zien van de durf, het doorzettingsvermogen en de onvermoeide arbeid, maar vooral van het volledig geslaagd zijn van het levenswerk hunner echtgenoten. Voorwaar een niet geringe voldoening, waarmee de redactie van Post de beide dames van harte gelukwensend namens alle medewerkers, die nu - 1960 in getal - de vruchten plukken van hetgeen de ondernemingsgeest hunner echtgenoten bijna 50 jaar gelden heeft uitgezaaid.

Vervolgens waren aanwezig zij, die door hun werk bij Smit dragers zijn geworden van koninklijke onderscheidingen.

De ondernemingsraad vertegenwoordigde het huidige personeel als geheel.

De gepensioneerden waren er als representatie van het verleden en hun uitnodiging is een erkenning voor hun fundamentele arbeid, waar wij nu op voortbouwen. In deze groep misten wij node de heer D. Nolen, voor wie dit bezoek zeer zeker een bekroning van zijn levenswerk zou hebben betekend en met des te meer hartelijkheid danken wij mevrouw D. Nolen, dat zij door haar aanwezigheid dit gemis minder heeft willen doen gevoelen.

De huidige activiteiten der N.V. waren vertegenwoordigd door hen, die hieraan leiding en stuur geven.

Tenslotte waren het P.V.-bestuur en de redactie van Post aanwezig.

U ziet dat U er allemaal 4 keer bij tegenwoordig bent geweest:

1 keer in uw werk in de persoon van uw chef;

1 keer als personeelslid in de persoon van uw gekozene in de ondernemingsraad;

1 keer als lid van de personeelsvereniging en

1 keer als waarnemer door Post.

Een nog betere vertegenwoordiging is eenvoudig niet denkbaar.

Vertwelkoming:

Tegen het verwachte tijdstip van aankomst, begaf zich de commissie van ontvangst naar het begroetingspunt voor de ingang van het Centraal Laboratorium.

Om \pm 11.20 uur kondigde het gejuich der kinderen buiten de komst aan van onze vorstin, H. M. Koningin Juliana. Weinige ogenblikken later stapte

Bij het verlaten der zaal liet H. M. zich de samenstelling der vertegenwoordiging verklaren. Toen de heer Otto hierbij opmerkte, dat onder de geridderden zelfs nog iemand was, die de gehele ontwikkeling zelf had meegemaakt, ging zij spontaan op de heer Rehbach toe en drukte hem de hand.

Buiten formeerde zich de stoet, die zo was samengesteld dat ieder der hoge gasten een deskundige ter beschikking stond om uitleg van het getoonde te geven. Al ras bleek, dat de Koningin de kunst van het luisteren verstaat als geen ander en in staat is getoonde afbeeldingen of situaties grondig in zich op te nemen. Herhaaldelijk kwam H. M. tijdens de rondgang terug op eerder getoonde onderdelen of op hetgeen de heer Otto in zijn inleiding had gezegd. Zich diepgaand interesserende voor doel, functie en opbouw van een transformator, hield H. M. een levendige en spontane discussie gaande, die de rondleiding tot een waar genoegen maakte voor hen, die de hoge gast van voorlichting mochten dienen.

Over het terrein, dat door de goede zorgen van E. B. begaanbaar was gemaakt zonder speciale verzekering tegen onge-

vallen te hoeven sluiten, ging de stoet naar de kop van de eerste hoge montagehal, waar het wikkelen en afwerken van potentiaalringen bezichtigd werd, alsmede de montage van kleine en middelgrote transformatoren.

Aan de drukke conversatie en gebaren was te zien, dat onze Landsvrouw niet zomaar even door de fabriek wandelde, maar dat zij wel degelijk kwam kijken hoe en wat er nu precies gemaakt werd.

Wikkelaarij

Vanuit de montagehal ging het rechts af naar de wikkelaarij, waar het vervaardigen van de spoelen de bijzondere aandacht van de koningin had, omdat H. M. terecht meende hier een deel van de toespraak van Ir. Otto in praktijk gebracht te zien. Edoch, het aanduiden van het principe van transformatoren kost niet veel tijd, maar het verklaren van de constructie ervan is zeer beslist niet in te passen in het korte bestek van een strikt getimed bezoek.

Blikbewerking

Door de „blik” gaande, werd het stansen van het trafo-blik bekeken en het show-nummer van de afdeling, n.l. het stapelen – naar ik meen ook wel genoemd stellen – van een grote kern voor een trafo van groot vermogen, kreeg speciale aandacht. H. M. toonde zich zeer geïmponeerd door afmetingen, maar vooral ook door de pijnlijke nauwkeurigheid waarmee dit werk werd uitgevoerd.

Ovenfabriek

Naast de „blik” in de hoek van de nieuwe grote montagehal stond een kleine tentoonstelling van de ovenfabriek. Hier waren enige oventypen van niet te grote afmetingen opgesteld met een keur van producten, die er in waren vervaardigd. Niet zonder bijbedoeling nam daar de „amateur” een bijna centrale positie in. Ir. Roos met een kleine staf verklaarde hier onze Landsvrouw doel en werking en demonstreerde o.m. een inductieve hardingsoven. Deze expositie appelleerde, door zijn overzichtelijkheid en per onderwerp in één oogopslag te overziene duidelijkheid meer direct aan de Koningin, die hierin blijkbaar een welkom rustpunt zag te midden van al die stukken transformator, die zich zo moeilijk in gedachte laten verenigen. Om hierin echter tegemoet te komen, werd aan H. M. een complete trafo getoond, die voor reparatie in de droogkuil stond. Twee man zaten in het binnenste te werken, af en toe lucht happend door twee mangaten, hetgeen gewild of ongewild een komisch effect opleverde.

Schakelaarmontage

Wegens achterstand in het tijdschema, werd de schakelaarmontage, die bovendien technisch te ingewikkeld is om in enkele woorden te worden verduidelijkt, vrij snel gepasseerd.

Bij de ingang van de kastenmakerij wachtte H. M. een verrassing. Daar stonden onze vier Hongaarse medewerkers, die met een fleurig bloemstukje in hun nationale kleuren het Hoofd van hun gastland eerden. De heer Laszlo Schmidt bracht in de volgende woorden de dank van hem en zijn collega's tot uiting:

Majesteit. In dit bedrijf werken vier Hongaren, die na de gebeurtenissen in Hongarije in 1956 naar Uw land zijn gekomen. Wij zijn erg dankbaar dat U en Uw volk ons zo gastvrij hebben ontvangen.

Als klein bewijs van onze diepe dankbaarheid willen wij U deze bloemen aanbieden in onze nationale kleuren.

De koningin toonde zich oprecht verrast en drukte spontaan alle vier de hand, vergezeld van een wens voor geluk en voorspoed in de toekomst. Het tijdschema dwong de heer Otto echter de hierbij in gedachten talmende Landsvrouwe te manen de rondgang te vervolgen. Bij de bezichtiging van de kastenmakerij slaat men twee vliegen in één klap, want naast de indrukwekkende grote trafo-omhulsels, maakt men tevens kennis met de producten der elektrodenfabriek.

Lasdemonstratie

Als sluitstuk van deze lashal was dan ook een overzicht van onze lasactiviteiten opgesteld. Prof. Westendorp doceerde de grondbeginselen van het automatisch lassen en toonde hoe de Union Melt automaat met gezwinde spoed dikke staalplaten tot één verenigt. Tot grote verbazing van H. M. bleek de lastechniek zich ook voor kunstzinnige werken te lenen. Geëxposeerd stond n.l. de Nederlandse Leeuw in neergesmolten lasmateriaal. Deze proef van uiterste bekwaamheid was afgelegd door 2 sergeants lasinstructeurs: H. Elders en P. A. L. Kap, van de school der technische dienst te Utrecht, met toepassing van Cumulo - Supra - Arosta en Bronso.

Aanbieding cadeaux

De rondgang en het bezoek vond zijn finale en tevens z'n climax op het voorplein, waar op een verhoging een „amateur“-oventje stond opgesteld, getooid met oranje strik. Het pleintje werd omzoomd door het voltallige personeel. H. M. vroeg verbaasd of iedereen verlof had gekregen haar uitgeleide te doen.

Toen de heer Otto als herinnering aan dit voor ons zo belangwekkend en vererend bezoek het oventje aan H. M. aanbood met de toelichting, dat de twee boetserende prinsessen hier veel nut van zouden hebben, riep H. M. uit „maar ze boetseren alle vier!“.

Met des te groter genoegen accepteerde de koningin daarom het aangeboden oventje met alle toebehoren en grondstoffen en de toegezegde hulp bij de in bedrijfstelling.

Ook bood de heer Otto een foto-album aan, waarin op de eerste pagina de foto van haar aankomst op de fabriek reeds was ingeplakt. Achterin waren nog twee bijzondere foto's ingeplakt. Eén waarop Z.K.H. Prins Bernhard stond met een Union Melt lasautomaat op de achtergrond en één waarop ook H.K.H. Prinses Beatrix stond afgebeeld bij een Union Melt machine. Ir. Otto meende dan ook te mogen concluderen, dat de Smit-producten geen onbekende waren voor het Huis van Oranje.

Het album zal, aangevuld met meerdere foto's van de rondgang, naar paleis Soestdijk worden gezonden.

Met enige hartelijke woorden nam H. M. daarna afscheid van directie en commissarissen en vertrok met haar gevolg, enthousiast nagejuicht door het verzamelde personeel.

Het bezoek was ten einde, een bezoek, dat door de buitengewone charme en eenvoud van onze vorstin en het diepe interesse dat zij, door de hoge opvatting van haar koninklijke taak, aan de dag legde, voor allen, die het meemaakten, een onuitwisbare indruk heeft achtergelaten.

Heb dank Majesteit voor de eer van Uw bezoek en de gelegenheid U van dichtbij te kunnen gadeslaan. U hebt ons allen diep getroffen door Uw alles horende, alles ziende oplettenheid en Uw warm menselijk medeleven.

Leve de Koningin!

Hoezeer H.M. de Koningin werkelijk ziet wat Haar getoond wordt mag dit berichtje bewijzen dat geplaatst was in „De Rotterdammer” d.d. 26-10-'59.

Voor ons allemaal

Tijdens de rondgang door het Dijkzigt-ziekenhuis zag de Koningin een laborant die werkte bij een oventje.

„Hé, dat oventje ken ik!” zei Hare Majesteit met een glimlach.

Iemand uit het gezelschap merkte op dat de Koningin onlangs in Nijmegen een model van precies zo een oventje was aangeboden als speelgoed voor Prinses Marijke.

De glimlach ging over in een stralende lach.

„Welnee,” zei Hare Majesteit. „Voor ons allemaal...”

21 oktober 1959

Wat vroeger dan anders uit de veren
– nóg vroeger had ik haast gezegd –
je moest en zou je extra scheren,
je beste bloes was klaargelegd.

Broodjes groeiden uit de jassen
want de lunch was op de „tent”,
daarvandaan ook akten-tassen;
't leek op een „departement”.

't Departement van goede zaken
– want dat is toch Willem Smit –
mocht die dag 't genoeg smaken
Háár te zien, ons Hoog Bezit!

Haar te zien is hoge eenvoud
zien, innemend warm en waar!
Dat ook Smit van zijn Vorstin houdt
bleek „Oranje-zonne-klaar”!

't Was al Oranje wat de klok sloeg,
tot 't moment van 4 uur 10.
Toen wilden we, zelfs iets te vroeg
nog meer Oranje zien.

Thuisgekomen, thuisgekomen
van een koude ker-re-mis.
Had ú zo'n uitslag kunnen dromen?
Prijs niet de dag vóór 't avond is!

F.B.